

1 Our daf began by returning to the Halachos of Chanukah, with several Shailos.
 מהו להזכיר של חנוכה בברכת המזון -
 Is there an obligation on חנוכה, to say על הנסים in bentsching?
 Rashi adds - of course, we say על הנסים in עשרה, as we learned above;
 The Chachamim established חנוכה as a festival of praise and thanksgiving.
 The question is whether we say it in Bircas hamazon as well.
 The Shailo is based on the following reasoning. Do we say?
 ---A--- על הנסים is not required in ברכת המזון, since Chanukah is only מדרבנן.
 OR
 ---B--- על הנסים is required in ברכת המזון because of פירסומי ניסא - publicizing the miracle of Chanukah.
 The Gemara concludes:
 one is not obligated to say Al HaNissim in Bircas Hamazon, but if he wishes to do so, he should insert it in the Brachah of לך - unlike בונה יעלה ויבא which are inserted in the Bracha of בונה ירושלים. Rav Sheishis explains, Al Hanissim is a brachah of thanksgiving to Hashem.
 Therefore - מנה תפילה בהודאה - כתפילה - מנה תפילה בהודאה -
 Just as in Shemoneh Esray we say Al HaNissim in מודים, which is a Bracha of הודאה, so too, in Bircas Hamazon it should be recited in Nodeh Le'Chah, which is a Bracha of הודאה.

2 The next Shailah;
 מהו להזכיר של ראש חדש בברכת המזון -
 Is there an obligation on ראש חודש, to say יעלה ויבא in bentsching?
 The Gemara elaborates on the reasoning of this Shaila.
 Do we say?
 ---A--- Although, we just learned that there is no obligation to mention Chanukah in bentsching - perhaps the reason is, because it's מדרבנן. But ראש חודש which is מדאורייתא, does require יעלה ויבא in Bircas HaMazon.
 ---B--- On the other hand - perhaps יעלה ויבא is said only on a יום טוב which is אסור בעשיית מלאכה - when work is forbidden. Whereas, ראש חודש which is מותר בעשיית מלאכה, does not require יעלה ויבא.
 The Gemara says, that this is actually a Machlokes.

In conclusion the Gemara brings a Baraisa taught by R' Oshiah which explicitly states that one must say יעלה ויבא in ברכת המזון on days on which there is a קרבן מוסף, such as חול המועד and ראש חודש.

1 מהו להזכיר של חנוכה בברכת המזון

על הנסים

שמונה עשרה עשה קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה

ברכת המזון

קבעום ועשאוים ימים טובים בהלל והודאה

מדרבנן

פירסומי ניסא

אינו מצוי

ואם בא להזכיר מזכיר בהודאה
 If he wishes insert it in

נודה לך

רב ששה כתפילה מנה תפילה בהודאה אף ברכת המזון בהודאה

2 מהו להזכיר של ראש חדש בברכת המזון

יעלה ויבא

ראש חודש

in ברכת המזון

יום טוב אסור בעשיית מלאכה ראש חודש מותר בעשיית מלאכה

חנוכה מדרבנן ראש חודש דאורייתא

מחלוקת

בריייתא - רב אושיעא

ברכת המזון in יעלה ויבא
 on days which there is a קרבן מוסף

4 The Gemara goes on to the next Shailah;
 מהו להזכיר של חנוכה במוסף?
 Is there an obligation to say על הנסים in Mussaf of Shabbos and Rosh Chodesh during Chanukah?
 Here too, the Gemara explains the 2 צדדים - the 2 sides of the question. Do we say?
 ---A--- כיון דלית ביה מוסף בדידיה לא מדכרינן
 Since Chanukah is a day that does not require מוסף, we are not required to say על הנסים in Mussaf.
 OR

---B--- יום הוא שחייב בארבעה תפילות - Since it's a day that requires four Shemoneh Esray Tefillos - על הנסים is required in each tefillah of that day.
 The Gemara says, that this too is a Machlokes.
 After citing a ruling of רב, whose reasoning would support the opinion that על הנסים is not required in מוסף, the Gemara concludes that the Halachah follows the second view - that על הנסים is required in מוסף, based on the following ruling of ר' יהושע בן לוי:

המתפלל נעילה צריך להזכיר של שבת -
 When יום כיפור falls on Shabbos, one must mention Shabbos during each Tefillah of that day, even during Ne'ilah - because,

יום הוא שחייב בארבע תפילות - it is a day that requires four tefillos - and thus one must mention Shabbos in each of the four tefillos of the day.

The same logic applies to Al HaNissim during Mussaf of Shabbos or Rosh Chodesh. Since it is a day that requires 4 tefillos, Al HaNissim is required in each of the four tefillos of the day.

קשיא הלכתא אהלכתא - However, the Gemara asks - This ruling is apparently contradicted by another accepted ruling of רבא regarding the Tefillah of מגן אבות - which is an abridged Chazaras HaShatz - recited by the shliach tzibur every Friday night.

Rava ruled that when Yom Tov falls on Shabbos, there is no need to mention Yom Tov in Maggen Avos, since Yom Tov does not require the tefillah of Maggen Avos at all.

Now, the Gemara asks, why is this different from mentioning Shabbos during Neilah on Yom Kippur which falls on Shabbos? Shabbos does not require Neilah.

The Gemara answers that Maggen Avos was instituted only because of danger - as the Sages didn't want someone who prolongs his tefillah to be left in alone in the deserted shul - but there is really no obligation to recite Chazaras HaShatz after Maariv. Therefore, the Sages did not require one to mention Yom Tov in Maggen Avos. However, Ne'ilah is an obligatory tefillah on Yom Kippur and therefore if it falls on Shabbos, one must mention Shabbos during Ne'ilah.

מהו להזכיר של חנוכה במוסף?
על הנסים
 in מוסף
 of שבת
 ראש חודש & ?

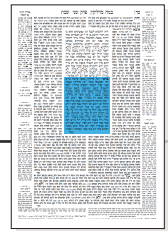
X כיון דלית ביה מוסף בדידיה לא מדכרינן
חנוכה
 does not require מוסף

✓ יום הוא שחייב בארבעה תפילות
the DAY
 requires מוסף

מחלוקת

רבא
 יום טוב שחל בשבת
Don't mention
 יום טוב
 in מגן אבות
מגן אבות
 ...because of danger
...No obligation

ר' יהושע בן לוי
 המתפלל נעילה צריך להזכיר של שבת
יום הוא שחייב
בארבע תפילות
נעילה
 is **obligatory**

6 We now continue with the Mishnah. It is forbidden to kindle a light on Yom Tov with שמן שריפה - oil of Terumah which is Tamei, and must be burned. The Gemara explains - the reason is; לפי שאין שורפין קדשים ביום טוב - It is forbidden to burn disqualified Korobonos on Yom Tov. Rashi points out, that without a specific prohibition, we would say the following. We know that making a fire on Yom Tov was only permitted for אוכל נפש - for the purpose of eating food, but not for the purpose of disposing of something. However, burning קדשים פסולים would be permitted based on the rule of; עשה דוחה לא תעשה. A positive commandment supersedes a negative prohibition. The עשה of באש תשרופו - the mitzvah to burn leftover קדשים supersedes the לאו of מלאכה. Therefore, the Gemara cites three possible sources for a specific prohibition:

---1--- חזקיהו says that it is derived from the posuk, regarding korbos Pesach, which states; לא תותירו ממנו עד בוקר, והנותר ממנו עד בוקר באש תשרופו. The second עובד בוקר - which is superfluous - teaches; ליתן לו בוקר שני לשריפתו - The leftover Pesach should not be burned on the first morning - which is the morning of the fifteenth of Nissan, since it is Yom Tov. Rather, one should wait until the second morning - the morning of the sixteenth - which is chol HaMoed, to burn any Nossar, because burning Nossar or other disqualified kodashim is forbidden on Yom Tov. Rashi explains that we now interpret the posuk as follows: לא תותירו ממנו עד בוקר - You shall not leave over of its meat until the morning of the fifteenth of Nissan, which is Yom Tov. והנותר ממנו - If some of it was left over; On the second morning, you shall burn it.

---2--- אבוי derives it from a posuk regarding the Korban Mussaf of Shabbos which states: עולת שבת בשבתו - the Mussaf of Shabbos is brought on Shabbos. Now - This is obvious. Therefore we must say that this posuk teaches; עולת שבת בשבתו, ולא עולת חול בשבתו, ולא עולת חול ביום טוב - The Shabbos Olah may be burned on Shabbos, but a weekday Korbon - such as limbs of a Korbon that were brought Erev Shabbos or Erev Yom Tov, may not be burned in the evening once it's Shabbos or Yom Tov. Therefore disqualified kodashim may certainly not be burned on Shabbos or Yom Tov.

---3--- רבא derives this law from the following Posuk: ואין עשה רוחה לא תעשה ועשה באש תשרופו עשה - Those Melachos that are needed for אוכל נפש - for the purpose of eating food - only that is permitted on Yom Tov. We deduce from the term הוא לבדו - which is superfluous - that only food preparation that could not have been performed prior to Yom Tov is permitted, but melachos that could have just as well been performed before Yom Tov, may not be performed on Yom Tov. We also derive from הוא לבדו that מילה שלא בזמנה - a Bris that was delayed beyond the eighth day - may not be performed on Yom Tov. As Rashi explains; We learn from here that a Mitzvah which is not קבוע - it does not have a fixed time - it may be done after Yom Tov as well - is not דוחה יום טוב - may not be done on Yom Tov. So too, burning disqualified kodashim must be delayed until after Yom Tov. Hence, אין שורפין קדשים ביום טוב.

6

חזקיהו
לא תותירו ממנו עד בוקר והנותר ממנו עד בוקר באש תשרופו ליתן לו בוקר שני לשריפתו

אבוי
עולת שבת בשבתו ולא עולת חול בשבת ולא עולת חול ביום טוב

רבא
אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם הוא ולא מכשירין מילה שלא בזמנה May not be performed on Yom Tov

אמר רב אשי שבתן עשה

והוה ליה יום טוב עשה ולא תעשה שבתן עשה

ואין עשה רוחה לא תעשה ועשה באש תשרופו עשה

לא תעשה כל מלאכה לא תעשה

אין שורפין קדשים ביום טוב

